

Literarna zapuščina Krilanova. Pokojni J. Pagliaruzzi — Krilan je ostavil šest zvezkov pripovedek, epičnih in liričnih poezij, katere, zbrane v jedno knjigo, še to leto uredi in na svetlo dá Pagliaruzzijev sorodnik, prečestiti gospod deželni šolski nadzornik Anton Klodič vitez Sabladoski. Zbrane poezije Krilanove bodo pokojnemu percu pač najlepši spomenik.

Josip Petkovšek. Nova moč med našimi, slikarstva se učečimi rojaki je g. Josip Petkovšek, doma z Vrda pri Vrhniki. Izobraževal se je, prišedši od vojakov, nekaj časa na beneški akademiji, pozneje pa se je preselil v Monakovo in je slikal v specialni šoli prof. Seitz'a. Pred letom je prišel v Pariz in si ustanovil tam svoj atelier, poleg tega pa obiskaval slikarske šole pri profesorjih Boulangerju in Cabanelu. Dolgotrajna očesna bolezen pa je prisila našega rojaka, da je ostavil Pariz in se vrnil zopet v Monakovo, kjer biva sedaj že par mesecev. Kakor smo se prepričali, ima gosp. Josip Petkovšek jako lep talent za kolorit in dela njegova kažejo posebno razvit čut za tako zvani „genre“. Vsled tega se peča tudi najrajši s prizori iz domačega življenja in ravno sedaj ima v delu večjo podobo, ki predstavlja zanimiv dogodek v slovenski kmetski koči. — Mlademu rojaku v Monakovem želimo mnogo vspeha!

J. Š.

Društvo slovenskih pisateljev se z novega snuje v Ljubljani. Znano je, da se je tako društvo osnovalo že leta 1872. v Ljubljani; a ker je bilo osnovano na tesnosrčnem stališču jedne politične stranke, živelo je kratko dobo in potem umrlo brez vse slave. Upajmo, da se sedanji snovatelji, po izkušnji poučeni, ognejo tistih napák, ki društvu leta 1872 niso dale niti delovati, niti živeti. Društvu slovenskih pisateljev bode namen, z raznovrstnimi sredstvi pospeševati slovensko literarno delavnost in podpirati slovenske pisatelje z denarno pomočjo. Pravi ud društva more biti samó slovenski pisatelj, kateri je pisal ali piše za tisk v slovenščini, naj stanuje, kjer koli. Pravi udje plačujejo po 3 gld., podporni po 6 gld. na leto; ustanovniki po 50 gld. jedenkrat za vselej ali v petih letnih obrokih. Takoj po veliki noči skliče g. dr. Jos. Vošnjak v Ljubljano osnovalni zbor. Opozarjamo pisatelje in sploh razumnike slovenske, da mnogoštevilno pristopajo in vsak po svojih močeh podpirajo to prekoristno društvo. Veliko imamo mladih nadarjenih pisateljev, potrebnih gmotne pomoči, a tudi nekoliko onemoglih starejših zaslužnih pisateljev, katerim skrb za vsakdanji kruh jemlje čas in veselje do literarnega posla. Obojim pomagati z združenimi močmi, bilo bi plemenito, bilo bi domoljubno delo; zatorej: Bog daj srečo!

Za „Narodno Šolo“. Literarno-zabavni klub v Ljubljani je na korist tega društva, ki z učnimi pripomočki podpira slovenske šole, priredil troje javnih predavanj. Dne 19. marcija je g. dr. Bleiweis vitez Trsteniški govoril o bolezni uma, dne 22. marcija g. prof. Andrej Senekovič ob električni razsvetljavi in dne 25. marcija g. dr. Janko Babnik o slovanski ženi. Prvo in tretje predavanje je bilo v dvorani narodne čitalnice, drugo v prirodoslovni dvorani ljubljanske realke. Imena odličnih gospodov predavateljev, zanimivi predmetje, o katerih so govorili, in lep namen, za katerega se je skladala vstopnina, privabili so k tem predavanjem toliko gospode in deloma tako odlične, kolikor je o jednacihi prilikah še nismo videli zbrane v Ljubljani. Zategadelj je bil pa novčni uspeh jako lep; nabralo se je za „Narodno Šolo“ okoli 230 gld.!

Razne novice. Videmski dnevnik „Il Cittadino Italiano“. Giornale religioso-politico-scientifico-commerciale prinaša od svoje 47. št. dalje prevod dr. Tavčarjeve povesti „Vita vitae meae“. — G. advokat K. Podrecca je dal na svetlo brošuro

„Slavia italiana polemica“, v kateri navaja in po nekoliko tudi pobija kritična poročila, katera so raznovrstni italijanski, nemški in slovenski časopisi prinesli o njegovi knjigi „Slavia italiana“. Dotična kritika prof. Rutarja v našem listu se mu zdi „severa ed in molte parte giusta“. — G. D. Nemanic, ki je bil nedavno iz Pazina poklican za direktorja gimnazije v Sarajevo, priobčil je v poročilih dunajske cesarske akademije nadaljevanje svojega spisa „Čakavisch-kroatische Studien. Accentenlehre“ (II. Fortsetzung). — Francoski časopis, katerega pod naslovom „Revue internationale“ v mesečnih zvezkih izdava v Florenciji A. de Gubernatis in A. Fantoni, prinaša v svojem 3. letošnjem zvezku razpravo „Les sciences en Croatie“, v kateri g. prof. Jos. Starč točno opisuje znanstveno delovanje jugoslovanske akademije od njenega početka do današnjih časov. Tudi Srba St. Novakovič in St. Boškovič seznanjata v tem časopisu zapadno Evropo s srbsko književnostjo in z razmerami srbske kraljevine. Kaj ni nikogar med nami, da bi se oglasil tudi o Slovencih? — Da bi zadnje čase v nekem listu ostro, a krivično grajanemu Simonu Gregorčiču dali nekako zadostilo, osnovali so nekateri pesnikovi čestitelji v Ljubljani dne 12. marcija „Gregorčičev večer“ ter priljubljenemu pesniku poklonili srebrni tintnik in zlato peró.

Pogled na cerkveno književnost slovensko leta 1884. (Dalje.) 6. Sveti Alojzij mladenčem in deklicam zvest in zanesljiv vodnik proti nebesom ali šest-nedeljska pobožnost k njegovi časti. Spisal Franc Ser. Bezjak, kn. šk. duhovni svetovalec in župnik pri sv. Marku niže Ptuja. Z dovoljenjem visokočast. Lavant. knezoškofijstva. Tisk in zaloga J. Leonov v Mariboru. 8, 128 str. Cena 30 kr. in više po razmeri veza. —

Ta knjižica, ki je brez naznačene letnice v začetku meseca junija prišla na svetlo, je prav primerna v pospeh pobožnosti, katero naznanja že naslov. Posebno je priporočevati naši šolski mladini, da se kakor na poti vednosti tako tudi čednosti poprime tega slavnega uzornika in svetega priprošnjika. Pa tudi vsak kristjan najde v nji dobro zrno, ki v srce vsejano obrodi plemenit sad. Ker je tvarina kratko pa jedernato sestavljena, ker se v nji ne nahajajo one pretirave in presiljave, ki se tolikrat beró v nabožnih spisih, ta knjižica skoraj zasluži prednost pred obširnejšim molitvenikom, ki je bil že pred leti v isti namen izdan. Vso hvalo g. župniku za lepo darilce v lepi obliki in besedi (izvzímši nekaj tiskovnih hib).

7. Mašne in druge Molitve. Spisal Lovro Pintar, duhoven v Radovljici. Z dovoljenjem visokočastitega Ljubljanskega škofijstva. Devetega pomnoženega natisa. V Ljubljani 1884. Založil Matija Gerber bukvo vez. 8, 316 str. — Da ta molitvena knjiga vernikom ugaja, vidi se iz tega, ker je prišla že do devetega, nekoliko pomnoženega natisa.

8. Molitvene Bukvice za popožno mladost. Z navadnimi mašnimi molitvami, s križevim potom, litanijami itd. Spisal A. P. Tretji natis. V Ljubljani. Založba H. Ničmana. Tisk J. Blaznikovih naslednikov v Ljubljani. 1883, 16, str. 252. Cena v popir vezano 20 kr. — Mladini prav primerna knjižica, pristavljenih je tudi dokaj lepih pesemc. (Uvrstiti bi se morala za tek. št. 20. v lanskem „Zvonu“ str. 444.)

9. Služabnik in cerkovnik pri katoliški službi božji. Lahko razumljiv poduk, kako se je treba obnašati pri navadnih cerkvenih opravilih; pristavek nekaterih kratkih mašnih molitev, litanij in drugih cerkvenih molitev. Sestavil Jos. Jurik. Knjižica velja 25 kr. V Mariboru 1884. Založil izdatelj. Natisnila Klein in Kovač (Eger). 16, 80 str. —